

سؤالات امتحان شبیه‌ساز نهایی: علوم اجتماعی		رشته: ریاضی و فیزیک / علوم تجربی	تاریخ امتحان:
نام و نام خانوادگی:		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی		مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۳
ردیف	سؤالات (پاسخ‌نامه دارد).		
۱	<p>عبارت‌های صحیح و غلط را مشخص کنید.</p> <p>الف) آن دسته از فعالیت‌های انسان که با اکراه یا از روی اضطرار و بنا به ضرورتی انجام شوند، غیرارادی محسوب می‌شوند.</p> <p>ب) جوامع مختلف را می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد.</p> <p>پ) علمی که از دو ابزار عقل و وحی بهره می‌گیرند، می‌توانند درباره حق یا باطل بودن فرهنگ‌های مختلف داوری کنند.</p> <p>ت) در نخستین رویارویی‌های مسلمانان با غرب، قدرت فرهنگی و اقتصادی جوامع غربی، جوامع اسلامی را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت.</p>		
۲	<p>عبارت مناسب را داخل کمانک بنویسید.</p> <p>بخش اول: فردی یا اجتماعی بودن کنش‌های زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) فردی که در کلاس درس بدون گوش کردن به معلم، در حال تصور رودخانه‌ای خروشان است. (.....)</p> <p>ب) فردی که در اتاق خود و به تنهایی مشغول نوشتن خاطرات مشترکش با دوست صمیمی‌اش است. (.....)</p> <p>بخش دوم: هر یک از موارد زیر، نشان‌دهنده کدام مفهوم جامعه‌شناختی است؟</p> <p>پ) جهان اجتماعی به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد. (.....)</p> <p>ت) برخی جهان‌های اجتماعی مانع از آن می‌شوند که انسان‌ها به شناخت و تفسیری صحیح از عالم و آدم برسند. (.....)</p>		
۳	<p>پاسخ صحیح را مشخص کنید.</p> <p>الف) تقدیس حیوانات در معابد هندوستان، نشانگر کدام مفهوم است؟</p> <p>(۱) فرهنگ باطل (۲) فرهنگ عمومی (۳) خرده فرهنگ (۴) فرهنگ آرمانی</p> <p>ب) وجود نظریات متفاوت درباره هویت بیانگر چیست؟</p> <p>(۱) بخشی از هویت آگاهانه است.</p> <p>(۲) ما خود را به کمک دیگران می‌شناسیم.</p> <p>(۳) امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.</p> <p>(۴) بخشی از هویت پنهان و ناخودآگاه است.</p> <p>پ) هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام دارای چه شاخصه‌ای بود؟</p> <p>(۱) سکولار، دنیوی و محدود به ابعاد تاریخی</p> <p>(۲) توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر</p> <p>(۳) دینی، توحیدی و محدود به ابعاد جغرافیایی</p> <p>(۴) اساطیری، قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی</p> <p>ت) در فرایند تحولات هویتی پس از تعارض فرهنگی، چه آسیبی رخ می‌دهد؟</p> <p>(۱) تزلزل فرهنگی (۲) تحول هویت فرهنگی (۳) بحران هویت (۴) خودباختگی فرهنگی</p> <p>ث) کدام‌یک از عبارت‌های زیر <u>نادرست</u> است؟</p> <p>(۱) علت بیرونی تحولات فرهنگی، روبه‌رو شدن جوامع با یکدیگر است.</p> <p>(۲) هر ارتباطی میان جوامع به تحول فرهنگی منجر می‌شود.</p> <p>(۳) ارتباط جوامع مختلف با یکدیگر متداول و پذیرفته شده است.</p> <p>(۴) گاهی روابط در حد هنجارها باقی می‌مانند.</p>		

سؤالات امتحان شبیه‌ساز نهایی: علوم اجتماعی		رشته: ریاضی و فیزیک / علوم تجربی	تاریخ امتحان:
نام و نام خانوادگی:		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه
منطبق بر رویکرد جدید امتحانات نهایی		مرکز ارزشیابی خیلی سبز	تعداد صفحه: ۳
ردیف	سؤالات (پاسخ‌نامه دارد).		
نمره			
۴	هر یک از عبارات سمت راست به کدام یک از مفاهیم سمت چپ اشاره دارد؟ (یک مورد از مفاهیم اضافی است).	عبارات	مفاهیم
۱		الف) کنش نبودن فعالیت‌هایی مانند گردش خون در بدن و ضربان قلب ب) شیوهٔ احوالپرسی از دیگران پ) مطالعات جامعه‌شناسان و انسان‌شناسان ت) جوامع غیردینی	۱) هنجار اجتماعی ۲) منع تحصیل دختران باحجاب در برخی جوامع غربی ۳) هویت فرهنگی جهان اجتماعی ۴) آزادی بودن کنش ۵) ابعاد اجتماعی هویت انسان
۵	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. الف) پرسش «چرا چنین کاری کردی» را می‌توان از هر کنشگری پرسید، زیرا کنش انسانی فعالیتتی است. ب) اینکه به دیگران سلام کنیم و سلام دیگران را پاسخ دهیم، شیوه و روشی برای دستیابی به ادب است. پ) نظام سیاسی نیز اگر به ارزش‌های فرهنگی جامعه وفادار بماند، با استفاده از خود، به بسط و توسعه فرهنگ کمک می‌کند. ت) ایران اسلامی آرمان بازسازی هویت اقتصادی خود را با اجرای و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تعقیب می‌کند.		۲
۶	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. الف) چرا برای انجام کنش علاوه بر آگاهی، ارادهٔ انسان نیز ضروری است؟ ب) در کنش اجتماعی، اراده و آگاهی کنشگر ناظر به چیست؟ پ) تا چه زمانی الزامات و پیامدهای یک جامعه و فرهنگ باقی است و بر فعالیت اعضا تأثیر می‌گذارد؟ ت) هویت هر جامعه‌ای بر چه اساسی شکل می‌گیرد؟ ث) جامعه‌ای که به ارزش‌های اقتصادی اهمیت و اولویت می‌دهد، تحرک اجتماعی صعودی را برای چه کسانی ممکن می‌سازد؟ ج) از نظر قرآن، انسان چه هنگامی به شناخت حقیقت خود و جهان می‌رسد؟		۳
۷	به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید. آیا همه ویژگی‌های هویتی انسان در طول زندگی تغییر می‌کند؟ با ذکر مثال توضیح دهید.		۱
۸	تحرک اجتماعی درون نسلی چه تفاوتی با تحرک اجتماعی برون نسلی دارد؟		۱
۹	قدرت اجتماعی در صورت وجود چه شرایطی دارای اقتدار است؟		۱
۱۰	در مواجهات و ارتباطات بین فرهنگ‌های مختلف، در چه صورتی یک جامعه زمینهٔ توسعه و گسترش خود را فراهم می‌آورد؟		۱
۱۱	به دلیل اهمیتی که اسلام به عقل و عقلانیت می‌دهد، مسلمانان در مواجهه با فرهنگ یونان و روم باستان، چه عناصری از آن‌ها را ترجمه و چه عناصری را رها کردند؟ (در هر مورد دو نمونه مثال بزنید)		۱
۱۲	انقلاب اسلامی ایران، چه پیامدهایی را برای جهان غرب به همراه داشته است؟		۱
۱۳	در فرهنگ اسلامی، در چه صورتی افزایش جمعیت ضروری است؟		۱

علوم اجتماعی

عبارت‌های صحیح و غلط را مشخص کنید. (۱)

- الف) آن دسته از فعالیت‌های انسان که با اکراه یا از روی اضطرار و بنا به ضرورتی انجام شوند، غیرارادی محسوب می‌شوند.
- ب) جوامع مختلف را می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد.
- پ) علومی که از دو ابزار عقل و وحی بهره می‌گیرند، می‌توانند درباره حق یا باطل بودن فرهنگ‌های مختلف داوری کنند.
- ت) در نخستین رویارویی‌های مسلمانان با غرب، قدرت فرهنگی و اقتصادی جوامع غربی، جوامع اسلامی را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت.

راهنمای تصحیح « الف) غلط (۰/۲۵) (صفحه ۴)

ب) صحیح (۰/۲۵) (صفحه ۲۳)

پ) صحیح (۰/۲۵) (صفحه ۲۹)

ت) غلط (۰/۲۵) (صفحه ۶۶)

- پاسخ خیلی تشریحی ✓ الف) کنش‌ها ممکن است با اشتیاق یا با اکراه یا حتی از روی اضطرار و بنا به ضرورتی انجام شوند اما در هر حال، ارادی‌اند. حتی فردی که از خطر می‌گریزد، با اراده خود این کنش را انجام می‌دهد، زیرا می‌توانست بماند و با خطر روبه‌رو شود. پس کنش او ارادی است.
- ت) در نخستین رویارویی مسلمانان با غرب، قدرت سیاسی و نظامی جوامع غربی، جوامع اسلامی را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت.

عبارت مناسب را داخل کمانک بنویسید. (۲)

۲

بخش اول: فردی یا اجتماعی بودن کنش‌های زیر را مشخص کنید.

الف) فردی که در کلاس درس بدون گوش کردن به معلم، در حال تصور رودخانه‌ای خروشان است. (.....)

ب) فردی که در اتاق خود و به تنهایی مشغول نوشتن خاطرات مشترکش با دوست صمیمی‌اش است. (.....)

بخش دوم: هر یک از موارد زیر، نشان‌دهنده کدام مفهوم جامعه‌شناختی است؟

پ) جهان اجتماعی به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد. (.....)

ت) برخی جهان‌های اجتماعی مانع از آن می‌شوند که انسان‌ها به شناخت و تفسیری صحیح از عالم و آدم برسند. (.....)

راهنمای تصحیح « الف) فردی (۰/۵) (صفحه ۹)

ب) اجتماعی (۰/۵) (صفحه ۹)

پ) خودباختگی فرهنگی (۰/۵) (صفحه ۵۸)

ت) از خودبیگانگی حقیقی (۰/۵) (صفحه ۵۹)

پاسخ خیلی تشریحی ✓ الف)

فردی	در انجام آن، انسان به دیگران توجهی ندارد. مثال: به تنهایی به موسیقی گوش دادن
اجتماعی	نوعی کنش است که با توجه به دیگران انجام می‌شود. در کنش اجتماعی، آگاهی و اراده کنشگر، نظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آنهاست. نکته (۱): عامل تبدیل کنش فردی به کنش اجتماعی، توجه به دیگران است. نکته (۲): کنش اجتماعی، ممکن است بدون حضور فیزیکی دیگران انجام شود. مثال: رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی در نیمه‌شب و به دور از چشم دیگران

۳

پاسخ صحیح را مشخص کنید. (۲/۵)

- الف) تقدیس حیوانات در معابد هندوستان، نشانگر کدام مفهوم است؟
- (۱) فرهنگ باطل (۲) فرهنگ عمومی (۳) خرده فرهنگ (۴) فرهنگ آرمانی
- ب) وجود نظریات متفاوت درباره هویت بیانگر چیست؟
- (۱) بخشی از هویت آگاهانه است.
 (۲) ما خود را به کمک دیگران می‌شناسیم.
 (۳) امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.
 (۴) بخشی از هویت پنهان و ناخودآگاه است.
- پ) هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام دارای چه شاخصه‌ای بود؟
- (۱) سکولار، دنیوی و محدود به ابعاد تاریخی
 (۲) توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر
 (۳) دینی، توحیدی و محدود به ابعاد جغرافیایی
 (۴) اساطیری، قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی
- ت) در فرایند تحولات هویتی پس از تعارض فرهنگی، چه آسیبی رخ می‌دهد؟
- (۱) تزلزل فرهنگی (۲) تحول هویت فرهنگی (۳) بحران هویت (۴) خودباختگی فرهنگی
- ث) کدام یک از عبارات‌های زیر نادرست است؟
- (۱) علت بیرونی تحولات فرهنگی، روبه‌رو شدن جوامع با یکدیگر است.
 (۲) هر ارتباطی میان جوامع به تحول فرهنگی منجر می‌شود.
 (۳) ارتباط جوامع مختلف با یکدیگر متداول و پذیرفته شده است.
 (۴) گاهی روابط در حد هنجارها باقی می‌مانند.

راهنمای تصحیح « الف) گزینه «۱» (صفحه ۲۹)

ب) گزینه «۳» (صفحه ۴۲)

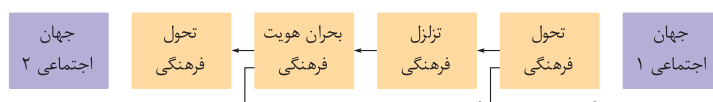
پ) گزینه «۲» (صفحه ۶۴)

ت) گزینه «۱» (صفحه ۵۵)

ث) گزینه «۲» (صفحه ۵۶)

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- الف) بخش‌هایی از جهان اجتماعی که از نظر علمی قابل دفاع نیستند و مطابق با فطرت انسان‌ها نباشند، باطل نام دارند؛ مقدس دانستن حیوانات و پرستش آن‌ها، نمونه‌ای از عقاید و ارزش‌های باطل است.
- ب) وجود نظریات متفاوت درباره هویت، نشانه این است که امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.
- د) ۱- این مراحل در جامعه‌شناسی به ترتیب تعارض فرهنگی، تزلزل فرهنگی، بحران هویت فرهنگی و تحول فرهنگی نامیده می‌شود.

هر یک از عبارات سمت راست به کدام یک از مفاهیم سمت چپ اشاره دارد؟ (یک مورد از مفاهیم اضافی است.) (۱)

۴

عبارات	مفاهیم
الف) کنش نبودن فعالیت‌هایی مانند گردش خون در بدن و ضربان قلب	۱) هنجار اجتماعی
ب) شیوه احوالپرسی از دیگران	۲) منع تحصیل دختران باحجاب در برخی جوامع غربی
پ) مطالعات جامعه‌شناسان و انسان‌شناسان	۳) هویت فرهنگی جهان اجتماعی
ت) جوامع غیردینی	۴) ارادی بودن کنش
	۵) ابعاد اجتماعی هویت انسان

راهنمای تصحیح << الف) ۴ (صفحه ۴)

ب) ۱ (صفحه ۱۱)

پ) ۵ (صفحه ۴۱)

ت) ۲ (صفحه ۵)

پاسخ خیلی تشریحی ✓

الف) فعالیت‌های فیزیولوژیکی بدن انسان به دلیل غیرارادی بودن، کنش محسوب نمی‌شوند.

ب) هنجار اجتماعی شیوه رسیدن به ارزش اجتماعی است؛ پس شیوه احوال‌پرسی، یک هنجار برای رسیدن به ارزش (ادب) است.

ج) جامعه‌شناسان و انسان‌شناسان درباره ابعاد اجتماعی هویت انسان‌ها بحث می‌کنند و در این باره نظراتی ارائه می‌دهند.

د) یک جامعه غیردینی، به هویت دینی و معنوی افراد اجازه بروز و ظهور اجتماعی نمی‌دهد. برای نمونه، می‌توان به جلوگیری از تحصیل دختران باحجاب در برخی جوامع غربی اشاره کرد.

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. (۲)

۵

الف) پرسش «چرا چنین کاری کردی» را می‌توان از هر کنشگری پرسید، زیرا کنش انسانی فعالیتی است.
 ب) اینکه به دیگران سلام کنیم و سلام دیگران را پاسخ دهیم، شیوه و روشی برای دستیابی به ادب است.
 پ) نظام سیاسی نیز اگر به ارزش‌های فرهنگی جامعه وفادار بماند، با استفاده از خود، به بسط و توسعه فرهنگ کمک می‌کند.
 ت) ایران اسلامی آرمان‌بازسازی هویت اقتصادی خود را با اجرای و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تعقیب می‌کند.

راهنمای تصحیح << الف) هدفدار (۰/۵) (صفحه ۴)

ب) ادب (۰/۵) (صفحه ۱۱)

پ) مدیریت سیاسی (۰/۵) (صفحه ۷۹)

ت) قانون اساسی (۰/۵) (صفحه ۱۹)

پاسخ خیلی تشریحی ✓ ب) اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ هجاری شکل نمی‌گیرد و هیچ‌یک از ارزش‌های اجتماعی محقق نمی‌شوند.

ارزش‌ها: از جنس هدف و مقصودند.

هنجارها: از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند.

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. (۳)

۶

- الف) چرا برای انجام کنش علاوه بر آگاهی، اراده انسان نیز ضروری است؟
 ب) در کنش اجتماعی، اراده و آگاهی کنشگر ناظر به چیست؟
 پ) تا چه زمانی الزامات و پیامدهای یک جامعه و فرهنگ باقی است و بر فعالیت اعضا تأثیر می گذارد؟
 ت) هویت هر جامعه‌ای بر چه اساسی شکل می گیرد؟
 ث) جامعه‌ای که به ارزش‌های اقتصادی اهمیت و اولویت می دهد، تحرک اجتماعی صعودی را برای چه کسانی ممکن می سازد؟
 ج) از نظر قرآن، انسان چه هنگامی به شناخت حقیقت خود و جهان می رسد؟

راهنمای تصحیح

- الف) زیرا ممکن است فردی از کاری آگاه باشد اما تصمیم به انجام آن نگیرد. (۰/۵) (صفحه ۳)
 ب) دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آن‌ها (۰/۵) (صفحه ۹)
 پ) تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست. (۰/۵) (صفحه ۲۲)
 ت) براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های آن (۰/۵) (صفحه ۳۹)
 ث) فقط برای کسانی که ثروت دارند. (۰/۵) (صفحه ۵)
 ج) به انسان و جهان نگاهی توحیدی داشته باشد. (۰/۵) (صفحه ۶۰)

به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.

۷ آیا همه ویژگی‌های هویتی انسان در طول زندگی تغییر می‌کند؟ با ذکر مثال توضیح دهید. (۱)

راهنمای تصحیح <<

برخی از ویژگی‌های هویتی فرد در طول زندگی تغییر می‌کنند (۰/۲۵)؛ مانند جایگاه فرد در جامعه که تابع دانایی، توانایی و دارایی اوست. (۰/۲۵) ولی برخی ویژگی‌ها تغییر نمی‌کنند (۰/۲۵)؛ مانند زمان و مکان تولد. (۰/۲۵) (صفحه ۳۶)

تحرك اجتماعى درون نسلى چه تفاوتى با تحرك اجتماعى برون نسلى دارد؟ (۱)

راهنمای تصحیح «
تحرك اجتماعى گاه درون يك نسل؛ يعنى براى يك فرد در طول زندگى خودش (۰/۵) و گاه در دو نسل؛ يعنى
براى يك فرد نسبت به والدينش اتفاق مى افتد. (۰/۵) (صفحه ۴۹)

۹ قدرت اجتماعی در صورت وجود چه شرایطی دارای اقتدار است؟ (۱)

راهنمای تصحیح << قدرتی که با مقبولیت همراه باشد (۰/۵) و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد. (۰/۵) (صفحه ۷۵)

به دلیل اهمیتی که اسلام به عقل و عقلانیت می‌دهد، مسلمانان در مواجهه با فرهنگ یونان و روم باستان، چه

۱۱

عناصری از آن‌ها را ترجمه و چه عناصری را رها کردند؟ (در هر مورد دو نمونه مثال بزنید) (۱)

راهنمای تصحیح « آثار فلسفی، پزشکی، ریاضی و نجوم آن‌ها را ترجمه کردند ولی آثار تاریخی، ادبی، افسانه‌ها و اسطوره‌های آن را

رها کردند. (هر نمونه درست ۲۵٪ و در مجموع سؤال ۱ نمره دارد) (۱) (صفحه ۵۷)

۱۲ انقلاب اسلامی ایران، چه پیامدهایی را برای جهان غرب به همراه داشته است؟ (۱)

راهنمای تصحیح « انقلاب اسلامی ایران افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب نیز گشوده (۲۵/۰) و نظریه‌پردازان غربی را که طی قرن بیستم، دنیوی شدن همهٔ فرهنگ‌ها را (۲۵/۰) سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند (۲۵/۰)، به تأمل در نظریات پیشین خود و بازبینی آنها فراخوانده است. (صفحه ۶۹)

۱۳ در فرهنگ اسلامی، در چه صورتی افزایش جمعیت ضروری است؟ (۱)

راهنمای تصحیح « در صورتی که فرهنگ و معنایی که با افزایش جمعیت، بسط می یابد، فرهنگ حق باشد، نه فرهنگ باطل. (۰/۵) افراد و اعضای این فرهنگ نیز حاملان و عاملان معانی حق باشند. (۰/۵) (صفحه ۱۶)

سه مورد از دستاوردهای اقتصاد امروز ایران را نام ببرید. (۱/۵) **۱۴**

راهنمای تصحیح « گسترش بهره‌مندی مردم از آب، برق، گاز، ارتباطات - ایجاد زیرساخت‌هایی همچون سدها و نیروگاه‌ها - توسعه ظرفیت تولیدی - ارتقای شاخص‌های بهداشت و درمان - پیشرفت در صنایع هسته‌ای و نانو - بازسازی خسارت‌های ناشی از جنگ - جبران برخی عقب‌ماندگی‌های تاریخی - مقابله با تحریم‌ها - گسترش روحیه انفاق و توجه به مستضعفان و محرومان (ذکر سه مورد کافی است. و هر مورد (۰/۵) و مجموعاً (۱/۵)) (صفحه ۸۸)